चैत्र/वैशाख शके १९३६
एप्रिल २०१४
मूल्य ₹ २५-००
Country Code : ISSN-0972-3218/2000

सहकारी महाराष्ट्र

भारतीय घटनेचे शिल्पकार

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांना कोटी कोटी प्रणाम !

महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ मर्यादित, पुणे १
बी. जे. रोड, पुणे ४११ ००१. ● दूरध्वनी क्र. : २६१२२६४० / २६१२९५८४ ● फॅक्स : ०२०-२६११९०३३
E-mail : sahasangh@yahoo.in Website : www.co-operativeonnet.com

[illegible]

सहकारी महाराष्ट्र

मार्गदर्शक समिती

अॅड. श्री. सुहासराव तिडके
अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ म., पुणे

डॉ. प्रतापराव पाटील
उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ म., पुणे

श्री. वसंतराव देशमुख
मानद सचिव, महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ म., पुणे

श्री. मधुकर चौधरी (भा.प्र.से.)
सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था,
महाराष्ट्र राज्य, पुणे १

संपादक : डॉ. आनंद जोगदंड
अपर निबंधक, सहकारी संस्था तथा
मुख्य कार्यकारी अधिकारी
महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ मर्यादित, पुणे

सहसंपादक : दिलीप शिंदे

सहकारी महाराष्ट्र हे मासिक प्रत्येक [illegible] प्रसिद्ध होते

वार्षिक वर्गणी २५०/- रुपये
आजीव वर्गणी [illegible]/- रुपये

[illegible]

संपादकीय पत्ता :
महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ मर्यादित, पुणे
[illegible]

मूल्य २५/-

अंतरंग

- संपादकीय ०५
- सहकारी चळवळीचे आर्थिक सामाजिक व शैक्षणिक योगदान
  - प्रा. डॉ. सुभाष कदम ०७
- "महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीची सद्यःस्थिती आणि जागतिकीकरण
  - प्रा. डी. जी. घट १०
- सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची वाटचाल : विकासातून समृद्धीकडे
  - डॉ. सी. एस. एस. कुलकर्णी
  - श्री. बी. एच. मोहिते १५
- सहकारी संस्था निवडणूका?
  - शं. त्रि. भिडे १८
- परिपत्रक २३
- राज्य विशेष २८

रामनवमी, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर,
महावीर जयंती तसेच
हनुमान जयंतीच्या निमित्त
सर्वांना हार्दिक शुभेच्छा !

सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची वाटचाल : विकासातून समृद्धीकडे

डॉ. सौ. एस. एस. कुलकर्णी
वाणिज्य विभागप्रमुख, कन्या महाविद्यालय, मिरज

श्री. बी. एच्. मोहिते,
संशोधक विद्यार्थी, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

प्रस्तावना :

भारत हा खेड्यांचा देश असून देशाचा सर्वांगीण विकास साध्य करावयाचा असेल तर खेड्याकडे चला ! असा संदेश राष्ट्रपिता महात्मा गांधींनी दिला. भारतातील बहुसंख्य लोकसंख्या खेड्यात राहते. आज भारतात जवळजवळ ५,६०,००० खेडी आहेत. येथील बहुसंख्य लोकांच्या उत्पन्नाचा स्त्रोत शेती असून भारत हा कृषीप्रधान देश म्हणूनही ओळखला जातो. देशाच्या सर्वांगीण विकासासाठी शेतीचा पर्यायाने ग्रामीण भागाचा विकास करणे हे आपल्या समोरील मूलभूत आव्हान आहे. ते पेलण्यासाठी आज देश-राज्य-समाज यांना संत रामदास स्वामींनी सांगितलेला मंत्र म्हणजे एकमेका साहय करु अवघे धरु सुपंथ ! या उक्तीनुसार उदयास आलेल्या सहकाराचे महत्त्व आज आणि भविष्यातही अनन्यसाधारण असे आहे. या सहकारी तत्वानुसार कार्यरत असणाऱ्या जिल्हा मध्यवर्ती बँकांचे ग्रामीण विकासात पर्यायाने देशाच्या विकासात महत्त्वाचे योगदान आहे. आज या बँका ग्रामीण विकासाच्या रक्तवाहिन्या आहेत असे म्हटले तरी अतिशयोक्तीचे ठरणार नाही. म्हणून प्रस्तुत घटकात अशाच एका विकासातून समृद्धीकडे वाटचाल करणाऱ्या सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची आर्थिक स्थितीचा परामर्श घेण्यात आला आहे.

सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि., सातारा इतिहास व पार्श्वभूमी :

सातारा जिल्हा मध्यवर्ती बँकेची स्थापना १९५० साली झाली. सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेने गेल्या ६१ वर्षात सातारा जिल्ह्याच्या आर्थिक, समाजिक, कृषी व औद्योगिक विकासात महत्त्वाचे योगदान दिले आहे. सातारा जिल्हा बँकेची "Economic Power House" म्हणून ओळख आहे. बँकेने सामाजिक, आर्थिक विकासात महत्त्वाचे योगदान देवून शेतकऱ्यांचे जीवनमान उंचाविण्यासाठी व कल्याण करण्यासाठी महत्त्वाची भूमिका ६१ वर्षात पार पाडली आहे.

पश्चिम महाराष्ट्रात जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकामध्ये सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे नाव अग्रक्रमाने घेतले जाते. संयुक्त महाराष्ट्राचे शिल्पकार माजी मुख्यमंत्री स्वर्गीय मा. यशवंतराव चव्हाण, माजी गृहमंत्री स्वर्गीय बाळासाहेब देसाई आणि स्वर्गीय हुतात्मा किसन वीर यांच्या विचाराने स्थापन झालेली असून या महान नेत्यांच्या विकास कल्पनेतून, कष्टातून आणि एकत्रित प्रेरणेने साकारलेल्या या बँकेने ६१ वर्षात यशस्वी घोडदौड करुन यशस्वी वाटचाल केलेली आहे. गेल्या काही वर्षात सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेने नाबार्डच्या 'सर्वोत्कृष्ट कार्यक्षमतेचा पुरस्कार' सलग ६ वर्ष प्राप्त केलेली राज्यातील एकमेव सहकारी बँक म्हणून आय.एस.ओ. ९००१-२००८ प्रमाणपत्र प्राप्त केले आहे. बँकेने मिळविलेल्या अन्य पुरस्कारांची माहिती खालीलप्रमाणे :

राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँक यांचेमार्फत सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेने १९९६-९७ पासून सन २०००-२००१ व सन २००३-२००४ सालासाठी सहा वेळा 'उत्कृष्ट कार्यक्षमता पुरस्कार' प्राप्त केलेला आहे.

- महाराष्ट्र स्टेट को. ऑप. बँक असोसिएशन लि., मुंबई यांचेमार्फत पश्चिम महाराष्ट्र विभागातून कै. वैकुंठ मेहता 'उत्कृष्ट जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक' हा प्रथम क्रमांकाचा पुरस्कार सन २००१ ते २००७ सालासाठी सलग सात वेळा प्राप्त केला आहे.

Dr. B. H. Mohite
Head
Department of Commerce